

Naturvärdesinventering Granåsen Ragunda kommun, 2015

Följande personer har medverkat i inventeringen:

Marcus Arnesson – projektledning, bedömningar och rapportering

Björn Palmqvist – fältinventering, bedömningar och rapportering

Samtliga är utbildade biologer verksamma vid Ecocom AB.

Omslagsbild: Typisk natur i inventeringsområdet.

Samtliga foton i rapporten är tagna av Björn Palmqvist

Inledning

Föreliggande rapport är framtagen av Ecocom AB på uppdrag av Jämt Vind AB, som planerar att uppföra en vindkraftsanläggning vid Granåsen i Ragunda kommun, Jämtlands län.

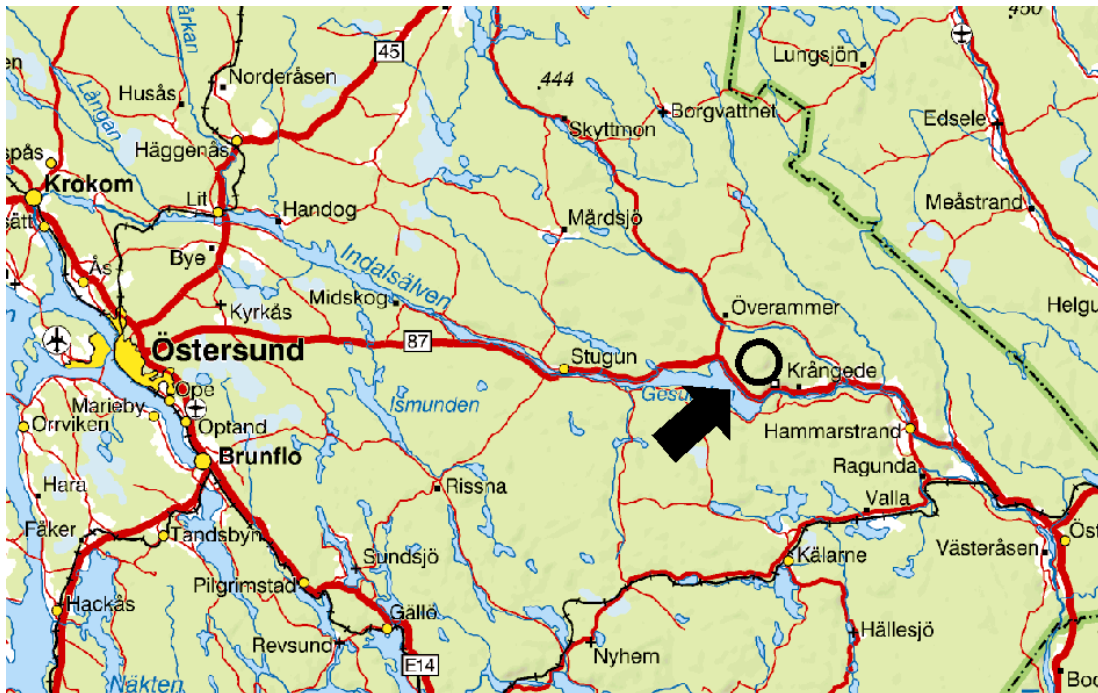
Naturvärdesinventeringen syftar till att lokalisera och redovisa värdefulla naturmiljöer som förekommer i etableringsområdet. Rapporten ger vidare rekommendationer om hur påverkan på värdefulla naturmiljöer som kan uppstå i samband med exploatering kan minimeras.

Områdesbeskrivning

Inventeringsområdet är beläget i Ragunda kommun, cirka 20 km nordväst om Hammarstrand, och utgörs av högt liggande partier på Granåsen och Stordalsberget samt av en korridor runt en anslutande skogsväg söder om höjderna. Det inventerade området består av myrar, hyggen och barrskog, vilket även är de förhärskande marktyperna i det omgivande landskapet.

Den östra delen av inventeringsområdet är bevuxen av planterad contortatall samt ett fältskikt med arter som ekbräken, blåbär, ekorrbär, midsommarblomster, kruståtel och linnéa. I inventeringsområdets södra del finns en medelålders granskog. Här växer till exempel blåbär, lingon, skogsfräken, hjortron, midsommarblomster, ekbräken, lummer, björnmossa och vitmossor. I den västra delen av inventeringsområdet finns en gammal granskog med naturskogskaraktär. Garnlav förekommer rikligt i många träd och fältskiktet består av blåbär, lingon, husmossa, kammossa, väggmossa och ekorrbär. Här finns också granskog som är mer påverkad av skogsbruk, liksom en medelålders gransumpskog med inslag av björk.

Resterande delar av det inventerade området består till största delen av hyggen, med undantag för ett par små myrar som delvis är trädbevuxna. På hyggena finns bland annat ängskovall, kruståtel, blåbär, mjölkört, kråkbär och lingon. På myrarna växer fläcknycklar, tuvull, vitmossor, kråkbär, odon och hjortron.

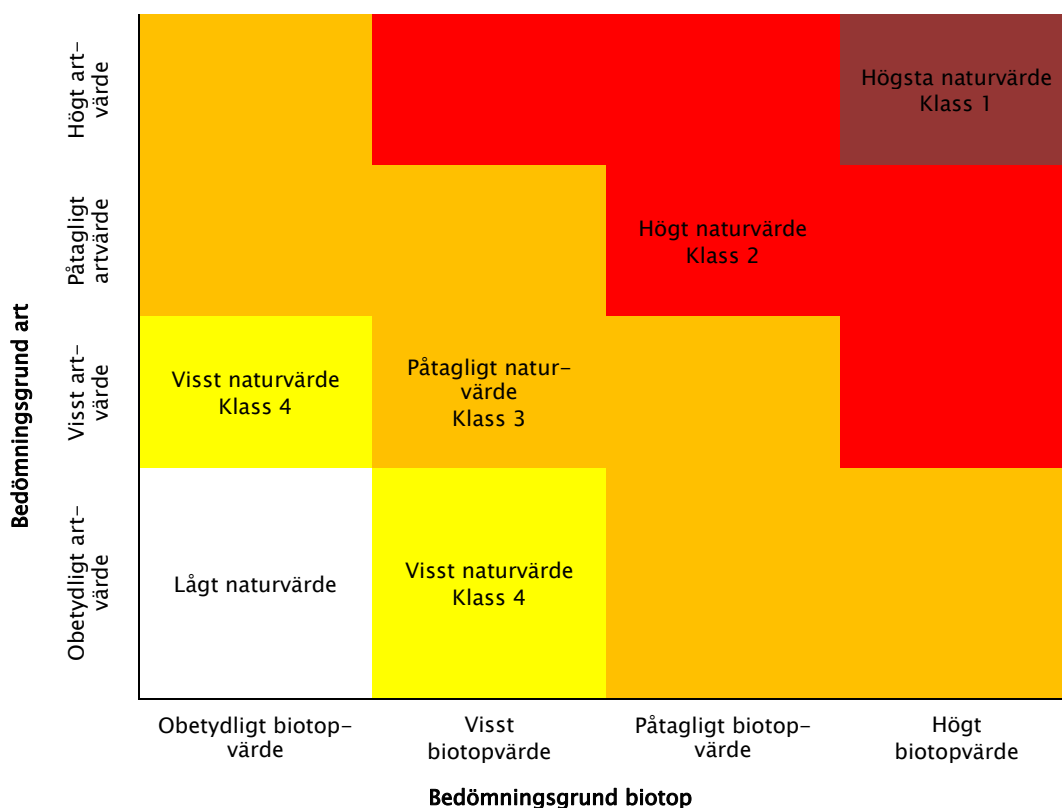

Figur 1. Ringen visar ungefärlig placering av det inventerade området.

Metodik

Fältinventering utfördes den 23 juli 2015. Inventeringsområdet inkluderar det markerade området i figur 3, vilket framförallt utgörs av de tänkta placeringarna för vindkraftverk samt en yta på minst 100 m kring dessa. Även en korridor med en bredd av 20 m kring en tänkt tillfartsväg söder om den planerade vindkraftsparken ingår i inventeringsområdet.

Metodiken följer svensk standard för naturvärdesinventering, NVI (SS 199000:2014). Denna NVI är utförd på fältnivå med detaljeringsgrad *medel*, vilket innebär att ambitionsnivån har varit att identifiera naturvärdesobjekt med minst en yta av 0,1 ha, eller för linjeformade objekt, minst en bredd av 0,5 m och en längd av 50 m.

Figur 2. Bedömningsgrunderna art och biotop ligger till grund för naturvärdesklassning enligt SS 199000:2014.

SS 199000:2014

Syftet med en naturvärdesinventering (NVI) är att inom ett avgränsat inventeringsområde identifiera och dokumentera områden som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Områdena avgränsas som naturvärdesobjekt och bedöms med avseende på naturvärde enligt en tregradig skala; 1. *högsta naturvärde*, 2. *högt naturvärde* och 3. *påtagligt naturvärde* (en fjärde klass, *visst naturvärde* kan ibland användas som ett tillägg). Ett naturvärdesobjekt ska domineras av en naturtyp och tilldelas en gemensam naturvärdesklass. En sammanvägning av förekomsten av arter och förekomsten av värdefulla biotoper leder till en viss naturvärdesklass enligt en fastställd matris (figur 2). Artvärdet omfattar en bedömning av förekomst av naturvärdsarter (typiska arter, signalarter och ansvarsarter), hotade arter, rödlistade arter och relativ artrikedom. De artvärdesaspekter som ger högst värde används för vidare bedömning enligt matrisen.

Biotopvärdet avgörs genom en samlad bedömning av olika kvalitetsfaktorer samt sällsynthet och hot. Biotopkvaliteter kan exempelvis vara förekomst av störningsregimer, strukturer,

element eller nyckelarter. Biotopens sällsynthet bedöms i ett regionalt, nationellt samt internationellt perspektiv och är kopplad till biotopens bevarandestatus. De biotopvärdesaspekter som ger högst värde används för vidare bedömning enligt matrisen i figur 2.

Fältinventering

Vid fältinventeringen användes handdator av modellen Getac PS236/PS336, tillsammans med extern GPS av modellen Qstarz BT-Q1000XT. Inventerade objekt digitaliserades i fält med ArcPad 10.2 och justeringar av de digitaliserade objekten gjordes därefter i ArcMap 10.2. Digitalt kartunderlag vid fältinventeringen utgjordes av Terrängkartan och ortofoto.

Kända värden

De underlag som studerats i förarbetet inkluderar observationer från områdesskydd enligt miljöbalken, våtmarksinventeringen, riksintresse för naturvården, Jordbruksverkets ängs- och betesinventering samt Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, naturvärdesobjekt, sumpskogsinventering, nyckelbiotopsinventering och nyckelbiotopsinventering utförd av skogsbolaget

Inventeringsområdet berörs av två nyckelbiotoper, som är avgränsade av skogsbolaget SCA. En nyckelbiotop är delvis belägen inom inventeringsområdet, och är även inkluderad i det identifierade naturvärdesobjektet. Den andra nyckelbiotopen tangerar den västra gränsen av den inventerade korridoren kring tillfartsvägen, figur 3.

Utdrag från Artportalen under perioden 2005-2015 visar att det från inventeringsområdet, i anslutning till den nyckelbiotop som delvis ingår i området, finns fynd från 2008 av de rödlistade arterna Rosenticka *Fomitopsis rosea*, violmussling, *Trichaptum laricinum*, ullticka *Phellinus ferrugineofuscus*, lunglav *Lobaria pulmonaria* och stiftgelelav *Collema furfuraceum* samt signalarterna stuplav *Nephroma bellum* och blåsippa *Hepatica nobilis*. Det bedöms som troligt att dessa arter till stor del är påträffade inom nyckelbiotopen eller i anslutning till denna. Ytterligare intressanta fynd på Artportalen utgörs av noteringar av större vattensalamander från 2005. Uppgifterna om större vattensalamander är lokaliserade till en våtmark som är belägen utanför inventeringsområdet, drygt 100 m sydost om den inventerade tillfartsvägen.

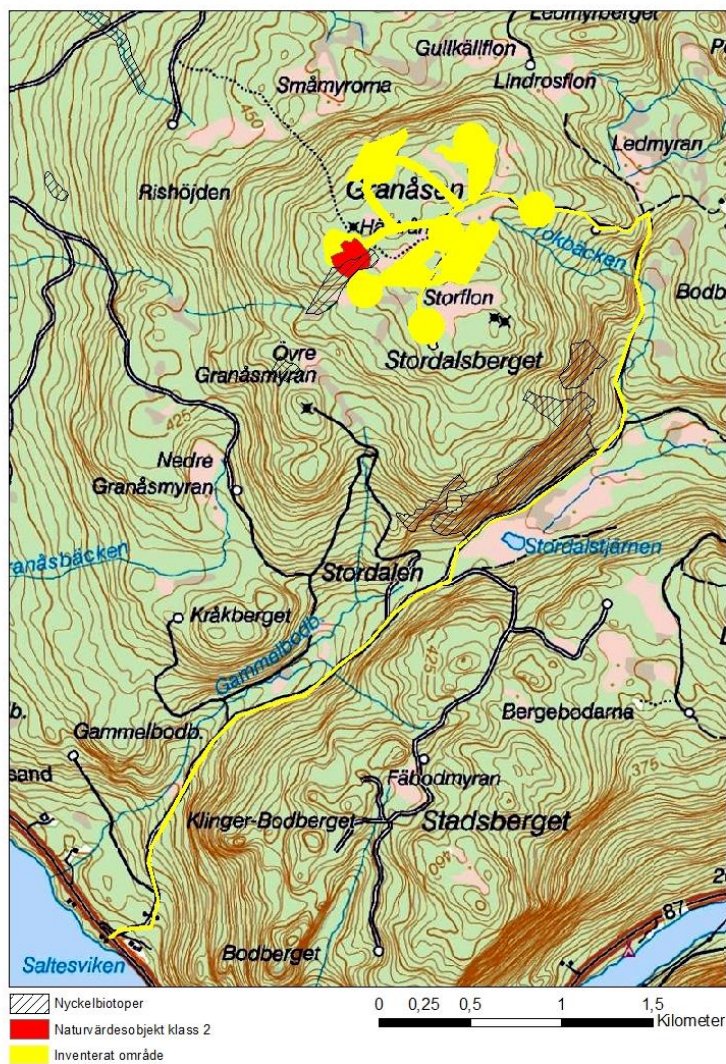

Vid inventeringen identifierades ett naturvärdesobjekt som delvis överlappas av en tidigare känd nyckelbiotop. Gamla granar och död ved förekommer allmänt inom objektet, som bedömdes ha ett högt naturvärde, klass 2.

Resultat

Under naturvärdesinventeringen identifierades ett naturvärdesobjekt med högt naturvärde, klass 2, inom inventeringsområdet. Naturvärdesobjektet utbredning överensstämmer till viss del med en nyckelbiotop identifierad av SCA.

Utöver det identifierade naturvärdesobjektet är naturvärdena i regel låga inom inventeringsområdet. Fynd av både lunglav *Lobaria pulmonaria*, och skrovellav *Lobaria scrobiculata*, gjordes dock på en sälg i inventeringsområdets nordvästra del. Enstaka gamla träd påträffades även i inventeringsområdets södra del, samt i den inventerade delen av den nyckelbiotop som finns längs vägen som leder till området.

Figur 3. Det inventerade området i naturvärdesinventeringen vid Granåsen visas med gul färg. Ett naturvärdesobjekt, klass 2, identifierades vid inventeringen. Naturvärdesobjektet åskådliggörs med den röda polygonen.

Naturvärdesobjekt

Naturvärdesobjektet utgörs av gammal granskog. Den del som överlappar med SCA:s nyckelbiotop (den södra delen av naturvärdesobjektet) är av naturskogskaraktär. Granarna är äldst i den södra delen, med en uppskattad medelålder på cirka 175 år. I den norra delen av naturvärdesobjektet är granarnas medelålder lägre, cirka 100 år, men gamla granar förekommer allmänt även här. Död ved är allmänt förekommande i objektet. Naturvärdet är knutet till de gamla granarna, samt till de grova granlågorna. Inom naturvärdesobjektet noterades rikliga förekomster av signalarten garmlav *Alectoria Sarmentosa*, samt ett fynd av granticka *Phellinus chrysoloma*.

Rekommendationer

Det identifierade naturvärdesobjektet med högt naturvärde bör undantas från kommande exploateringar. Vid den bit av vägen till inventeringsområdet som på västra sidan gränsar till en nyckelbiotop bör breddning av vägen endast ske på vägens östra sida.

I övrigt bör generell hänsyn tas i etableringsområdet som helhet genom att eftersträva att spara gamla träd, lövträd, hålträd och död ved samt lämna orörda zoner kring våtmarker. Vidare bör fordon i terräng framföras så att djupa spår som kan ha avvattnande eller dämmande effekt på fuktiga miljöer undviks.

Slutsats

Inventeringen samt sammanställning av tidigare kända värden visar att inventeringsområdet inte hyser några högre naturvärden, med undantag för ett naturvårdsobjekt med högt naturvärde, klass 2. Objektets naturvärden är knutna till granskog av naturskogskaraktär med förekomster av gamla träd och död ved.

Ecocom bedömer att det finns goda möjligheter att undvika negativ påverkan på naturvärdena i området. Ecocom drar därför slutsatsen att en exploatering som tar hänsyn till ovan föreslagna rekommendationer inte kommer att medföra betydande negativa effekter på områdets värdefulla naturmiljöer.

Inventeringsområdet är påtagligt påverkat av skogsbruk och hyggen utgör en betydande del av arealen.

Referenser

Litteratur

- Gunnarsson, U. & Löfroth, M. 2009. *Våtmarksinventeringen – resultat från 25 års inventeringar*. Rapport 5925. Naturvårdsverket, Stockholm
- Gärdenfors, U. (red.) 2010. *Rödlistade arter i Sverige 2010 – The 2010 Red List of Swedish Species*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala

- Naturvårdsverket. 2011. *Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1: Mindre vattendrag. Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)*. Naturvårdsverket, Stockholm
- Naturvårdsverket. 2003. *Bevarande av värdefulla naturmiljöer i och i anslutning till sjöar och vattendrag*. Vägledning. Rapport 5530. Naturvårdsverket, Stockholm
- Nitare, J. (red.) 2010. *Signalarter Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping
- Påhlsson, L (red.) 1998. *Vegetationstyper i Norden*. TemaNord 1998:510. Nordisk Minister-råd, Köpenhamn
- Swedish Standards Institute, SIS. 2014a. *Svensk standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning*. SIS Förlag AB, Stockholm
- Swedish Standards Institute, SIS. 2014b. *Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000*. SIS Förlag AB, Stockholm

Datakällor

- Artportalen och Obsdatabasen*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. <http://www.artportalen.se>
- Länsstyrelsernas GIS-tjänster*. <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/gis/>
- Miljödataportalen*. Naturvårdsverket, Stockholm. <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>
- Skogsdataportalen*. Skogsstyrelsen, Jönköping. <http://www.skogsdataportalen.skogsstyrelsen.se>
- SLU Skogskarta*. Institutionen för skoglig resurshållning, SLU, Umeå.
-